

2016: Det sker igen – flygtningekrisens aktuelle fordring og udfordring til folkekirken

Af biskop Peter Skov-Jakobsen

Vi har i de forløbne uger fra dansk side fra de væsentligste politiske kræfter i landet meldt meget klart ud, hvordan vi forholder os til flygtningekrisen. Det er mit indtryk, at en væsentlig del af det politiske liv er blevet overrasket over, hvordan holdningerne er blevet modtaget i udlandet. Danmark er blevet sammenlignet med én af de største politiske katastrofer i det 20. årh.

At blive slået i hartkorn med disse kræfter gør ganske simpelt ondt og efterlader os i en situation, hvor vi ved, at mange år ud i fremtiden, skal vi gøre vores bedste for at vise, at hos os hersker der en politisk civilisation, i hvilken man naturligvis arbejder ansvarligt med på de store europæiske problemer. Jeg håber, at det vil medføre, at vi vil gøre hvad vi kan for at vise, at hos os agter vi at handle efter konventionerne. Jeg forstår på specialister inden for området, at især vores politiske ledelses ønske om, at udskyde familiesammenføringer ikke synes at være i samklang med konventionerne.

Sidste sommer udtrykte jeg ved Folkemødet på Bornholm, at jeg håbede, at vi først og fremmest ville afstå fra at militarisere problemet. Dermed mener jeg, at vi ser på flygtninge som fjender. Vi må ikke komme dertil. Vi bliver nødt til at fastholde, at hvad enten der er tale om mennesker, der flygter fra krig eller om der er tale om mennesker, der flygter fra uoverkommelig fattigdom, så handler det om mennesker, der er kommet i så stor en nød, at de opgiver hele deres sammenhæng og opgiver deres hidtidige hjem og sætter alt på et kort for at skabe sig en fremtid i lande, hvor der er muligheder. Vi bliver nødt til at fastholde, at der er tale om mennesker, der flygter fra frygtelige krige, fra diktatorer og til tider også fra en alt ødelæggende fattigdom.

Europa står over for en stor udfordring. Vi bliver nødt til at konstatere en politisk magtesløshed. Jeg håber at de kommende år vil hjælpe os til at tage udfordringerne op.

Det gjorde et stort indtryk på mig, da Per Stig Møller allerede i slutningen af sin ministertid, konstaterede i en kronik, at der frem over ville være fire "isbjerge", som enhver ansvarlig politiker blev nødt til at tage op fremover, for det ville være de fire store ting, verden ikke kunne komme uden om.

Han nævnte derpå: verdensøkonomien, klimakatastrofen, demokratiet og flygtningestrømmene/ krigene.

Siden jeg læste denne kronik, har jeg også levet med en bevidsthed om, at hvis disse fire ting var de fire store udfordringer i verden, ville det også være udfordringer, som jeg som præst og teolog skulle forholde mig til.

Hvis jeg ikke gjorde det, ville jeg knibe uden om og ikke være relevant.

Vi skal tale ind i verden som den er. De er her vi lever og håber.

Der vil være mange nytilkomne, som skal være en del af vores samfund, og jeg håber at det danske frisind vil tage imod med et velkommen!

Forleden skulle jeg iflg. de fastlagte læsninger ved morgenandagten læse: "Han ventede ret, men der kom retsløshed, Han ventede retfærdighed, men der kom nødskrig" (Es.5,7) og ugen i tidligere skulle jeg læse (og jeg turde næsten ikke, for nogle kunne tro, at man var efter dem): "Når du høster kornet på din mark og du glemmer et neg på marken, må du ikke vende om for at samle det op; lad den fremmed, de faderløse og enken få det, for at Herren din Gud må velsigne dig i al din gerning. Når du slår dine oliven ned, må du ikke gå grenene efter; lad den fremmede, den faderløse og enken få, hvad der er tilbage. Når du høster druerne i din

vingård, må du ikke plukke rent efter dig, lad den fremmede, den faderløse og enken få, hvad der er tilbage. Husk at du selv var træ i Ægypten. Derfor befaler jeg dig at handle sådan" (5. Mos. 24,19-22).

Et par dage efter lå der en mail fra en venlig dame, der takkede for den relevante læsning i disse tider.

Vi lever med den fortælling, at folket engang blev befriet. Vi er fælles med alle undretrykte folkeslag om denne fortælling, og derfor skulle vi også kunne kende fortællingen om, at et menneske kan komme i sådan en situation.

Det er ikke mange år siden, at jødiske borgere i dette land måtte forlade landet hals over hovede. De flygtede til nærområdet og mere end 7000 redede livet, fordi der på den anden side af Øresund var en nation, der vidste hvad der var menneskeligt at gøre i den situation. Ved denne lejlighed fik et rygte for at være en nation, der godt turde gøre, hvad der var menneskeligt og rigtigt.

Når jeg hører vores gamle overrabbiner fortælle historien noterer jeg mig altid, at det han ikke kan få tankerne væk fra er, at jøderne mærkede dette meget enkle, at andre danske borgere slet ikke kunne forstå, at de skulle slås på flugt. De opfattede dem som en del af befolkningen og derfor var det nogle af vores egne der flygtede.

Nu er det andre, der flygter. Men det er ikke længere væk end at vi har blandet os i deres hjemlandes historie. Vi er også blevet en del af deres historie, for vi har engageret os militært. Vi er blevet forbundne med hinanden.

Jeg ved godt, at grænserne ikke bare kan være åbne for alle. Det jeg appellerer til er en umiddelbar medfølelse og forståelse for at så mange mennesker er kommet i nød, og at vi skal tage vores politiske fantasi og vilje i brug for at være med til at løse dette problem, der ikke forsvinder igen.

Jeg appellerer blot til at vores udgangspunkt må være medfølelsens og hjælpens.

Jeg håber, at de kommende år vil få os til at forlade angstens fortælling om, at nogle kommer for at tage alt fra os og ødelægge vores kultur. Jeg håber at angsten må blive erstattet med den åbenhed, som også er en del af den europæiske og kristne fortælling. Her tror vi på, at det er bedst, at få har for meget og færre for lidt. Her tror vi på, at nåde går for ret. Her forlader vi os på at kærlighed til Gud forbinder sig med kærlighed til medmennesket – ja endog til modmennesket. Europa har meget at byde ind med i verden. Demokratiet, ligheden, broderskabet, solidariteten, friheden.

For at bringe os ud af den politiske magtesløshed, der får os til at blive for skarpe i tonen, bliver vi nødt til at besinde os, og det gør man ved at disciplinere sig med barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed og tålmodighed – det gør man ved at strække hånden ud mod hinanden.

Vi har stærke traditioner for hjælpens kultur i Europa, og jeg tror, at de vil overleve vores nuværende magtesløshed og vise deres styrke i politisk vilje.